

Amerikanen kopen Faber Audiovisuals

Irene Overduin

SINT ANNAPAROCHE Twee jaar zat de Amerikaanse multinational NEP achter Faber Audiovisuals aan. Uiteindelijk zocht het noordelijke bedrijf voor 'een waanzinnig bod'.



▲ Ook Voice of Holland is klant bij Faber Audiovisuals.

Toen Cees Jan Faber het familiebedrijf in 2002 overnam, brandde hij van ambitie. De toen 32-jarige ondernemer trok heel Europa door met zijn LED-schermen. Groeien wilde hij. Dat lukte. De reusachtige Faber-schermen staan tegenwoordig overal: bij wiel-, ski- en voetbalwedstrijden, bij de TT in Assen, bij televisieprogramma's, bij concerten.

Van acht vaste medewerkers dijde het bedrijf uit naar vijftig. Steevast kon er op 31 december een omzetgroei genoteerd worden van minimaal 30 procent. De eerste vestigingen buiten Europa, in Dubai en Amerika, smaakten naar meer. Om de gedroomde expansie te financieren, trok Faber in maart het Nederlandse investeringsfonds Foreman Capital aan.

Acht maanden later hebben zowel Faber als Foreman zich laten uitkopen door het grote NEP. „Ze zaten al twee jaar achter ons aan. We praatten in Amerika, we praatten in Londen, en ze zijn ook twee keer in Sint Annaparochie geweest”, vertelt Cees Jan Faber, in-

middels 44. Steeds hield hij de boot af. Totdat NEP met een niet te negeren eindbod kwam.

„NEP doet alleen 100-procentovernames. Dat moest effe wennen.” NEP Group (1200 werknemers) is wereldwijd een van de grootste leveranciers van apparatuur waarmee omroepen televisieprogramma's maken. Een tweede tak van NEP is 'display', ofwel schermenverhuur.

Deze display-tak gaat Faber aansturen vanuit 'the board', het directieteam in Pittsburgh (Pennsylvania). „Ik kan nu veel sneller en groter werken.”

Noorden staat emiet zo gek voor

Hoe verder met de noordelijke economie? Die vraag staat centraal in de tiende en laatste aflevering van de serie *Het Noorden en de crisis*. Daarin bekeken we in samenwerking met het bureau E & E advies en het werkgelegenheidsregister Lisa hoe Groningen, Friesland en Drenthe de economische crisis in de periode 2008-2013 hebben doorstaan. Bas Doets van E & E advies maakt de balans op. Drie kenners van de noordelijke economie reageren: voorzitter Frans Jaspers van de SER Noord-Nederland, bestuurder Ron Vos van FNV Bondgenoten en directeur Lambert Zwiers van VNO-NCW en MKB Noord.



Bas Doets

Europa kampt al zes jaar met een complexe economische crisis. De Amerikaanse zakenbank Lehman Brothers vroeg in 2008 het faillissement aan. Dat was als het ware het startschot voor een kredietcrisis die vlot oversloeg op de reële economie. Tot op de dag van vandaag is de gifbeker nog niet helemaal leeg.

Als we door de ooghalen terugkijken naar de ontwikkeling van de werkgelegenheid in Noord-Nederland, een van de vele graadmeters (maar wel een zeer belangrijke) voor economische ontwikkeling, dan is over een periode van vijf jaar bezien het beeld niet eens zo dramatisch. De werkgelegenheidsdaling van 0,2 procent tussen 2008 en 2013 is veel geringer dan het onderbuikgevoel van veel mensen deed vermoeden. Landelijk nam de werkgelegenheid in diezelfde periode af met 1,4 procent. We hebben het er in het Noorden helemaal niet zo slecht van afgebracht.

Bij dit cijfer horen diverse kanttekeningen. Ten eerste is de werkgelegenheid in Noord-Nederland met name het laatste jaar fors afgenomen. Het kan zijn dat er in het landdeel nog veel banen op de tocht staan waar landelijk de daling alweer omslaat naar een nulgroei of een lichte stijging.

Ten tweede zijn er grote verschillen per sector. In het Noorden hebben de bouwbedrijven de grootste klappen gekregen met een werkgelegenheidsdaling van 22 procent, ofwel 12.000 banen. Verder heeft de industrie het moeten ontgelden. In deze sector gingen in vijf jaar tijd 9000 banen verloren. Ook in de logistiek en de financiële sector, voor velen toch de aanstichter van de ellende, ging per saldo veel werk verloren.

Daar stonden groeisectoren tegenover die er voor hebben gezorgd dat de totale daling meeviel. De kampioen banenmotor was de gezondheidszorg waar vele duizenden nieuwe banen werden gecreëerd. Daarnaast lieten de zakelijke dienstverlening en de ICT een sterke groei zien.

Daar past een derde kanttekening bij. Er zijn in de crisistijd namelijk

heel veel fulltimebanen in vast dienstverband verdwenen en daar zijn heel veel parttimebanen en zzp-ers voor in de plaats gekomen. We roepen in het Noorden voortdurend dat het MKB de banenmotor is, maar dat is zeker de laatste jaren niet het geval geweest. Het aantal MKB-bedrijven is flink afgenomen en dat geldt ook voor de werkgelegenheid bij deze bedrijven.

De groei vond vooral plaats bij de grote niet-commerciële instellingen en de zzp-ers. Eigenlijk heeft de explosieve groei van de zzp-ers er voor gezorgd dat de werkgelegenheidscijfers in het Noorden niet gekelderd zijn. In veel van deze nieuwe banen, parttime of vanuit zzp-schap, kunnen mensen niet of nauwelijks in hun levensonderhoud voorzien.

Als we de balans opmaken dan zien we dat Noord-Nederland er, zeker naar internationale maatstaven, eigenlijk helemaal niet zo gek voorstaat. Haar inwoners zijn welvarend, gelukkig, gezond en de ondernemers doen het in internationaal opzicht op vele fronten goed wanneer

we kijken naar economische ontwikkeling, productiviteit en productiviteitsgroei, innovatie, export en ondernemerschap.

Het Noorden ontwikkelt zich op gepaste afstand in een min of meer gelijk tempo als de rest van Nederland. De afstand neemt niet toe, maar wordt ook niet kleiner. Noord-Nederland is in vele opzichten een normale regio en niet een 'achtergestelde' of 'perifere' regio, hoewel in veel opzichten het Noorden nog wel de erfenis van het verleden moet verwerken, zoals de hoge werkloosheid en het grote aantal inactieven.

Al met al kunnen we concluderen dat Noord-Nederland in Nederland geen koploper is, wij zijn een volger en de vraag is of daar iets mis mee is. Is het behalen van het landelijke gemiddelde het ultieme doel of wordt het niet eens tijd dat we er ons bij neerleggen dat we ons onderin de top bevinden?

Bas Doets is directeur van bureau E & E advies



'Meer ambitie tonen en opnieuw investeren'

Frans Jaspers, voorzitter SER Noord-Nederland



„Noord-Nederland heeft de afgelopen jaren door consistent en vasthoudend beleid de achterstanden met de rest van Nederland ingelopen. Een hele prestatie, maar geen reden om achterover te leunen. De wereld loopt door en als Noord-Nederland wil blijven aanhaken, zal het meer ambitie moeten tonen en opnieuw moeten investeren.

Het tempo waarmee de rest van Nederland loopt, wordt bepaald door een groot aantal wereldwijde trends waarbinnen Noord-Nederland het minder goed doet. Zo worden hier nog steeds minder patenten aangevraagd en geïnvesteerd in 'research and development' dan in de rest van de wereld. De export blijft achter. En toegang tot snelle internetverbindingen is nog niet overal geregeld. Een groot deel van ons bedrijfsleven is op mbo-niveau, terwijl

daar de komende jaren door automatisering en robotisering de klappen gaan vallen. Niets doen is geen optie.

Maar er zijn ook lichtpunten. De opkomst van de 'nieuwe maakindustrie' waarbij 'smart factories' als Fokker en Phillips de weg wijzen. Zowel binnen Astron als het RUG/UMCG wordt hard gewerkt aan nieuwe vormen van big data-analyses. En onze agrofoodsector is op het gebied van pootaardappelen en zuivel nog steeds wereldleider. Daarnaast moeten we ook het belang van de (semi-)publieke sector niet onderschatten. Als motor voor de werkgelegenheid en voor innovaties zijn sectoren als zorg en onderwijs belangrijk voor Noord-Nederland.

De komende jaren moet het Noorden inzetten om een aantal van deze groeibriljanten om te zetten in hotspots van nieuwe economische groei. Op die manier blijven we niet alleen in pas lopen, maar zullen we hier en daar ook koploper worden.”

'Keihard blijven knokken voor groei'

Lambert Zwiers, directeur VNO-NCW en MKB Noord



„Het Noorden moet zich niet neerleggen bij de economische achterstand, al is die kleiner geworden. Je moet keihard blijven knokken voor economische groei, minstens 1,5 tot 2 procent. Dat is nodig om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen werk hebben.

Daar zijn drie dingen voor nodig. De eerste is de versterking van het ondernemerschap. Dat is van cruciaal belang voor de economie. Dat geldt niet alleen voor bedrijven, maar ook voor de Rijksuniversiteit Groningen, FC Groningen, het Noord-Nederlands Orkest....

De universiteit en de Hanzehogeschool doen al goede dingen met hun studenten. De ROC's zouden er eigenlijk nog meer werk van moeten maken. Niet dat alle studenten ondernemer moeten worden. Het is al winst als ze ondernemend worden,

steeds beter willen. Organisaties met ambities hebben zulke mensen nodig.

Ten tweede: ondernemingen moeten meer gebruik maken van elkaars kennis. Er moet meer samenwerking komen tussen de oude en de nieuwe economie, die met de kennis van neem 3D-printing, sensortechnologie en robotisering iets aan oudere bedrijven kunnen toevoegen. Een voorbeeld is de winnaar van de Groninger Ondernemersprijs, Xpar Vision, die flessen maakt met behulp van sensortechnologie.

Ten derde moet de financiering voor bedrijven toegankelijker worden. Er zijn in het Noorden genoeg mogelijkheden om aan geld te komen, maar het is moeilijk uit te vinden waar. Wij willen een website maken waarin we ondernemers de weg wijzen. Het is doodzonde als goede initiatieven niet van de grond komen, doordat mensen niet weten hoe ze die kunnen financieren.”

'Onvoldoende banen voor wie wil en moet werken'

Ron Vos, bestuurder FNV Bondgenoten



„Je kunt de crisis en de stand van zaken schetsen zoals Doets dat doet. Wanneer je dan niet oppast, trek je de conclusie dat het nog wel meevalt. We hebben het dan over macrocijfers en dan lijkt 1,4 procent minder werkgelegenheid eigenlijk wel mee te vallen. We moeten echter niet vergeten dat die macrocijfers altijd een verzameling microcijfers zijn. En dan hebben we het dus ineens over mensen en hun gezinnen. En dan is er bij menig gezin grote en terecht zorg als het gaat om de toekomst!

Voor wie zijn werk behoudt is de economische crisis niet zo manifest. Dat de koopkracht dan waarschijnlijk wat achtergebleven is, valt in het niet bij het verliezen van je baan en het niet weer of niet snel weer aan het werk komen. Maar er is natuurlijk veel meer aan de hand. Terecht wordt geconstateerd dat veel regu-

liere banen zijn vervangen door zogenaamde nieuwe banen (zzp-ers, parttime-, oproep- en uitzendkrachten) waarvoor in nogal wat gevallen geldt dat daarmee amper in het levensonderhoud kan worden voorzien.

Het echte probleem is dat er onvoldoende banen zullen zijn om iedereen die wil en moet werken aan het werk te houden. Deze ontwikkeling, mede veroorzaakt door voortgaande automatisering en arbeidsmigratie, leidt tot een enorme onbalans tussen vraag en aanbod van werk.

Deze onbalans gaat natuurlijk doorwerken in de ontwikkeling van arbeidsvoorwaarden en sociale zekerheid. Dat gaat echt niet ten gunste van de man of vrouw die het voor wat betreft z'n levensonderhoud moet hebben van 'gewoon goed werk'. Ik voorspel dat we gaan vastlopen wanneer we deze ontwikkeling niet adequaat weten te tackelen.”

'Wij zijn een volger en de vraag is of daar iets mis mee is'

Samenwerking

De serie 'De crisis en het Noorden' komt tot stand in samenwerking met bureau E & E advies in Groningen en het werkgelegenheidsregister Lisa.